

บทที่ 5

สรุป

สรุปผลการวิจัยเชิงปฏิบัติการจัดทำหลักสูตรโรงเรียนชานาจังหวัดนครสวรรค์

การวิจัยเชิงปฏิบัติการการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนชานาเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ที่จะพัฒนาศักยภาพชานาในจังหวัดนครสวรรค์ พัฒนาระดับกระบวนการเรียนรู้ให้ได้มาตรฐานและได้รับการยอมรับจากหน่วยงานต่างๆ จนกระทั่งเป็นหลักสูตรสากลหรือหลักสูตรท้องถิ่นที่สามารถให้การรับรองแก่ผู้เข้าร่วมหลักสูตรให้กลายเป็นต้นแบบการเรียนรู้ของชานาที่สามารถรับรองคุณวุฒิทางการศึกษาในระดับชั้นต่างๆ ตั้งแต่การศึกษาภาคบังคับ ไปจนถึงระดับปริญญาตรี การพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชานาจังหวัดนครสวรรค์มุ่งเน้นการนำเนื้อหาบทเรียน วิธีการที่มีอยู่ในพื้นที่มาสังเคราะห์ถอดบทเรียน ถอดองค์ความรู้เพื่อประเมินคุณค่าทางการศึกษาให้กับเครือข่ายเกษตรกร ภายใต้การบูรณาการความร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เครือข่ายโรงเรียนชานาจังหวัดนครสวรรค์ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนครสวรรค์ สำนักงานเกษตรจังหวัดนครสวรรค์ ภาคประชาสังคม ฯลฯ ซึ่งล้วนแต่เป็นผู้มีประสบการณ์มีองค์ความรู้ และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาให้ความรู้ชานาในจังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยในครั้งนี้เพื่อขอร่างหลักสูตรโรงเรียนชานา ผลการศึกษาอาจจะเป็นเพียงจุดเริ่มต้นอีกก้าวหนึ่งที่พยายามจะหยิบใช้องค์ความรู้ที่มีในตัวเกษตรกรในการหาทุนเดิม และพัฒนาองค์ประกอบในการเรียนรู้ให้สอดคล้องถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงให้หลักสูตรโรงเรียนชานาเกิดจากความต้องการและความตระหนักถึงคุณค่าด้วยตัวของชานาที่เข้าร่วมกระบวนการ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยและระดมสมอง คณะผู้วิจัยรวบรวม และสังเคราะห์เป็นภาพรวมในการดำเนินงานขอร่างหลักสูตร รวมถึงการจัดกระบวนการให้สอดคล้องกับแนวคิด ยุทธศาสตร์หลักของการขอร่างหลักสูตร

การวิจัยเชิงปฏิบัติการในครั้งนี้ทำให้ได้หลักสูตรที่สามารถนำไปพัฒนาต่อ 2 หลักสูตร ได้แก่

1. หลักสูตรโรงเรียนชานาในระดับมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 8 สารวิชา
2. หลักสูตรโรงเรียนชานาในระดับปริญญา

ข้อเสนอแนะ

สำหรับการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชานา

หลักสูตรโรงเรียนชานาทั้งในระดับมัธยมศึกษา และระดับปริญญา จะสมบูรณ์ยิ่งขึ้นในการนำไปใช้เพื่อวัดระดับความรู้ของชานาจะต้องให้ชานามีส่วนร่วมในการยกร่างและพัฒนาหลักสูตรอย่างเต็มที่ ขณะเดียวกันผู้จัดทำหลักสูตรจะต้องนำข้อมูลที่ได้จะการเรียนรู้ในพื้นที่ของชานาไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาหลักสูตร โดยวางแนวทางการดำเนินงานในทุกๆ ปี ได้แก่

1. จะต้องมีการสำรวจความคิดเห็นและจัดเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมในพื้นที่
2. จะต้องสร้างเครื่องมือในการประเมินและวัดระดับการเรียนรู้ให้กับกลุ่มชานาในพื้นที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน
3. ประเมินและวัดระดับการเรียนรู้ของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนชานาจังหวัดนครสวรรค์

สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชานาได้แก่ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน เกษตรจังหวัด และมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ที่มีองค์กรหรือผู้ที่รับผิดชอบกับการพัฒนาความรู้ของชานาที่ชัดเจน ขณะเดียวกันองค์กรหรือหน่วยงานนั้นก็จะต้องพัฒนาหลักสูตรโรงเรียนชานาให้สอดคล้องกับระดับความรู้ของชานาด้วย